

Nr 40

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 12 och 20 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt; given Stockholms slott den 10 februari 1967.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändrad lydelse av 12 och 20 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det skatterättsliga fastighetsbegreppet skall behållas oförändrat i arvsskatteförordningen och sålunda inte påverkas av det nya fastighetsbegreppet enligt den lag om vad som är fast egendom som träder i kraft den 1 juli 1967. Avsikten är att förslag till nya regler om det skatterättsliga fastighetsbegreppet skall läggas fram i god tid före nästa allmänna fastighetstaxering.

Vidare föreslås att det skattefria beloppet för förmånstagarförvärv enligt vissa liv- samt olycksfalls- och sjukförsäkringar höjs från 25 000 till 32 000 kr.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 12 och 20 §§ förordningen den 6 juni 1941
(nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom förordnas, att 12 och 20 §§ förordningen den 6 juni 1941 om arvsskatt och gåvoskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

Har någon — — — — — skolat ökas.

Vidare skall — — — — — eller sjukdom,

vid skattens beräkning från värdet av vad som tillfallit någon i egenkap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av 25 000 kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämligt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt 25 000 kronor.

vid skattens beräkning från värdet av vad som tillfallit någon i egenkap av förmånstagare såsom skattefritt avräknas ett belopp av 32 000 kronor. Har på grund av förordnande av samma person förmånstagaren tidigare erhållit sådant förvärv, som jämligt 37 § 2 mom. är i beskattningshänseende likställt med gåva, må likväl å värdet av vad som inom loppet av tio år tillfallit förmånstagaren ej avräknas mer än sammanlagt 32 000 kronor.

Vad som — — — — — äga rum.

Skattskyldighet enligt — — — annan livränteförsäkring.

Angående vad — — — i anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen.

Vad i — — — av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen.

20 §.

Vid uppskattning — — — meddelade föreskrifter.

Att i — — — — — i 27 §.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 21—27 §§ skall byggnad anses såsom fast egendom, ändå att byggnaden enligt allmän lag ej är hänförlig till sådan egendom.

Såsom fast egendom enligt denna förordning anses vad som är fast egendom enligt lagen den 24 maj 1895 (nr 36 s. 1) angående vad till fast egendom är att hänföra, oaktat denna lag har upphört att gälla. Vid tillämpning av bestämmelserna i 21—27 §§ skall byggnad dock alltid anses som fast egendom.

¹ Senaste lydelse av 12 § se 1963: 51 och av 20 § se 1958: 562.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1967, såvitt avser 20 §. Beträffande 12 § träder förordningen i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och äger tillämpning i fall där skattskyldighet inträtt efter utgången av år 1966.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 10 februari 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändringar i förordningen om arvsskatt och gåvoskatt* och anför.

Inledning. Vid olika tillfällen har sedan länge framförts önskemål om en allmän översyn av arvs- och gåvobeskattningen. En sådan utredning bör snarast komma till stånd och det är min avsikt att inom kort föreslå att sakkunniga tillkallas för detta uppdrag. Vid utredningsuppdragets fullgörande bör övervägas alla de spörsmål som aktualiserats på detta skatteområde.

Utan hänsyn till den blivande utredningen bör dock några frågor, som närmast är av teknisk natur, lösas genast. Jag avser att nu ta upp dessa frågor.

Fastighetsbegreppet. Regler om värdering av fast egendom vid fastställandet av arvsskatt återfinns i 20—22 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt (AGF). Under vissa omständigheter skall vid värdesättningen i tillämpliga delar iakttas kommunalskattelagens den 28 september 1928 (nr 370) (KL) grunder för taxering av fastighet. Med fastighet förstås i KL:s mening (4 §) vad som enligt allmän lag är att hänföra till fast egendom men i princip också byggnad, som enligt allmän lag inte är hänförlig till fast egendom.

Då i 4 § KL hänvisas till fastighetsbegreppet enligt allmän lag avses därmed lagen den 24 maj 1895 (nr 36 s. 1) angående vad till fast egendom är att hänföra, där det civilrättsliga fastighetsbegreppet definieras. Denna lag kommer emellertid att ersättas av lagen den 29 juli 1966 (nr 453) om vad som är fast egendom, vilken träder i kraft den 1 juli 1967 (prop. 1966: 24, L³U 27, rskr 149; prop. 1966: 158, L³U 61, rskr 369, SFS 645). Definitionen av fastighetsbegreppet i 1966 års lag avviker i vissa hänseenden från motsvarande bestämning i 1895 års lag. Den främsta nyheten

avser kretsen av tillbehör till fastighet där industriell verksamhet drivs. I den nya lagen anges som tillbehör till sådan fastighet en förhållandevis vidsträckt krets, omfattande maskiner och annan utrustning, som tillförts fastigheten för att användas i verksamheten, med undantag för fordon, kontorsutrustning och handverktyg. Vid 1966 års riksdag ändrades 4 § KL så att det äldre fastighetsbegreppet kommer att gälla enligt KL även när 1895 års lag upphört att gälla (prop. 1966: 87, BevU 39, rskr 210, SFS 136 samt prop. 1966: 158, L³U 61, rskr 369, SFS 650).

Värdering av fast egendom till ledning för bestämmandet av arvsskatt anknyter till fastighetens taxeringsvärde eller i vissa fall till de i KL angivna grunderna för taxering av fastighet. Det skatterättsliga fastighetsbegreppet bör därför ha samma innehåll i AGF och KL. Jag förordar att detta kommer till uttryck — på motsvarande sätt som skett i KL — genom ett tillägg i 20 § AGF, vari utsägs att som fast egendom enligt AGF anses vad som är fast egendom enligt 1895 års lag, oaktat denna lag upphört att gälla. Med ett sådant tillägg blir fastighetsbegreppet enligt 1895 års lag tillämpligt också vid gåvobeskattning.

Som jag framhöll i prop. 1966: 87 anser jag det emellertid vara ett intresse att de civilrättsliga och skatterättsliga fastighetsbegreppen så långt möjligt sammanfaller. Utredning av frågan om en anpassning av det skatterättsliga fastighetsbegreppet till det som fr. o. m. den 1 juli 1967 gäller i civilrättsligt hänseende pågår inom finansdepartementet. Förslag i ämnet bör föreläggas riksdagen i god tid före nästa allmänna fastighetstaxering.

Beskattning av vissa förmånstagarförvärv. Enligt 12 § AGF skall — då någon i enlighet med lagen den 8 april 1927 (nr 77) om försäkringsavtal insatts som förmånstagare — vad förmånstagaren erhåller på grund av försäkring i regel anses som arv och arvsbeskattas enligt vanliga regler. Vissa bestämmelser om skattefrihet gäller dock. Sålunda avräknas under vissa förutsättningar vid skattens beräkning ett skattefritt belopp av 25 000 kr. från värdet av vad som tillfallit någon i egenskap av förmånstagare. Förutsättning härför är dock att fråga är om antingen livförsäkring, som är kapitalförsäkring och som tagits på försäkringstagarens eller hans makes liv och enligt 116 § första stycket lagen om försäkringsavtal är utmätningsfri, eller olycksfalls- eller sjukförsäkring. Om förmånstagaren inom en tidrymd av tio år före försäkringsfallet erhållit mer än ett förmånstagarförvärv av samma person, skall beloppen sammanläggas och det skattefria beloppet får uppgå högst till 25 000 kr.

De nuvarande bestämmelserna om det skattefria beloppet har gällt sedan år 1958.

I samband med tillkomsten av tjänstegrupplivförsäkringar och liknande förmåner gjordes år 1963 bestämmelserna om rätt till skattefri avräkning

tillämpliga också på grupplivförsäkring som meddelats efter avtal med staten, kommun eller enskild arbetsgivare samt på vissa förmåner, som utgår från kommun och svarar mot statens grupplivförsäkring.

Genom bestämmelsen om skattefrihet upp till 25 000 kr. vid vissa förmånstagarförvärv undantas från arvsbeskattning ett förhållandevis stort antal sådana förvärv, däribland åtskilliga grupplivförsäkringar. Det högsta försäkringsbelopp som kunnat tillfalla förmånstagare enligt statlig tjänstegrupplivförsäkring och enligt tjänstegrupplivförsäkring i Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag (AFA) har alltsedan försäkringens införande år 1963 uppgått till 24 000 kr. Genom överenskommelse mellan arbetsmarknadens parter har emellertid fr. o. m. år 1967 detta belopp höjts till 31 500 kr. Även i fråga om livförsäkringar över huvud gäller att de numera oftare än förr fastställs till belopp som överstiger det f. n. som skattefritt medgivna beloppet 25 000 kr.

Det är angeläget att skyddet för efterlevande tillgodoses i erforderlig utsträckning. Genom de höjningar av livförsäkringsbeloppen, särskilt på grupplivförsäkringsområdet, som skett på senare tid aktualiseras frågan om höjning av det skattefria beloppet. Med hänsyn till den penningvärdeförändring som inträffat efter år 1958 anser jag att en höjning av den nuvarande beloppsgränsen bör ske. Vid bestämmandet av en högre sådan gräns kan det högsta försäkringsbelopp som fastställts för de stora grupperna löntagares tjänstegrupplivförsäkring fr. o. m. år 1967 vara vägledande. Jag föreslår, att det skattefria beloppet vid här avsedda förmånstagarförvärv höjs till 32 000 kr. En motsvarande höjning av beloppsgränsen bör samtidigt ske såvitt gäller rätten till skattefritt avdrag för den som inom en tioårsperiod erhållit flera förmånstagarförvärv av samma person.

I syfte att nå en anpassning till de fr. o. m. år 1967 inom stora delar av arbetsmarknaden gällande nya försäkringsvillkoren bör de nu föreslagna bestämmelserna gälla fr. o. m. ingången av innevarande år.

Hemställan. Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 12 och 20 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten